

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622203179
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6622203179.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Lubomíra Šablu a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloletého F. Q., nar. XX.XX.XXXX, v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Lučenec, so sídlom Vajanského 71, Lučenec, zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov L. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. S. Q. XX, XXX XX M. a A. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. S. Q. XX, XXX XX M., za účasti Okresnej prokuratúry Lučenec, v konaní o nariadenie výchovného opatrenia o odvolaní Okresnej prokuratúry Lučenec proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 16P/61/2022-73 z 5. októbra 2022, takto

rozhodol:

Odvolacie konanie zastavuje.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozhodnutím vydaným 5. októbra 2022 vo forme uznesenia podľa § 120 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „C. m. p.“) nariadil maloletému F. Q. výchovné opatrenie za účelom odbornej pomoci, vhodnej výchovy a vzdelávania pobytom v Liečebno-výchovnom sanatóriu Čakany č. 7 najdlhšie na 6 mesiacov od faktického umiestnenia maloletého do Liečebno-výchovného sanatória Čakany č. 7 neodkladným opatrením Okresného súdu Lučenec č. k. 16P/61/2022-37 zo dňa 09.09.2022, ktoré dňom právoplatnosti svojho rozhodnutia zrušil.

1.1 Konanie o opakovanom uložení výchovného opatrenia za účelom odbornej pomoci maloletému začal súd prvej inštancie podľa § 23 ods. 2 C. m. p. uznesením č. k. 16P/61/2022-11 z 31. augusta 2022 na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec z 22.07.2022, ktorý v správe o účinku výchovného opatrenia uloženého maloletému F. Q. navrhol predĺžiť pobyt maloletého v Liečebno-výchovnom sanatóriu v Čakanoch na školský rok 2022/2023, t. j. do 30. júna 2023, aby maloletý F. mohol pokračovať v 3. ročníku povinnej školskej dochádzky v Liečebno-výchovnom sanatóriu Čakany. V priebehu konania podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aby súd uložil Centru pre deti a rodiny Lučenec, so sídlom Vajanského 71, Lučenec (v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť maloletého F. Q. podľa rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/82/2013-61 z 11.02.2014) odovzdať maloletého F. Q. do starostlivosti Liečebno-výchovného sanatória Čakany z dôvodu začatia školského roka. Tomuto návrhu súd prvej inštancie vyhovel a uznesením z 9. septembra 2022 č. k. 16P/61/2022-37 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým Centru pre deti a rodiny Lučenec nariadil dočasne odovzdať maloletého F. Q. do starostlivosti Liečebno-výchovného sanatória Čakany najdlhšie na 6 mesiacov od umiestnenia maloletého (prvý výrok) a druhým výrokom v znení: „Toto neodkladné opatrenie trvá po dobu 6 mesiacov od umiestnenia maloletého do starostlivosti Liečebno-výchovného sanatória Čakany“ obmedzil trvanie neodkladného opatrenia s odôvodnením, že predmetom konania vo veci samej je nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „zákon o rodine“), ktorý pripúšťa výchovné opatrenia nariadiť najdlhšie na dobu 6 mesiacov, preto nemohol vyhovieť návrhu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a umiestniť maloletého v Liečebno-výchovnom sanatóriu Čakany až do 30. júna 2023. V tomto uznesení vyslovil názor, že neodkladným opatrením podľa § 367 C. m. p. nemožno nahradiť vo veciach maloletých

detí rozhodnutie vo veci samej, ktorým má byť nariadené výchovné opatrenie, pretože povaha konania o nariadenie výchovného opatrenia to nepripúšťa. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia nadobudlo právoplatnosť 30. septembra 2022, vykonateľné bolo už 09.09.2022.

1.2 Súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/82/2013-61 z 11.02.2014 nariadená ústavná starostlivosť maloletého F. Q. stále trvá a aktuálne sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny Lučenec. Uzneseniami Okresného súdu Lučenec o neodkladnom opatrení bolo opakovane nariadené výchovné opatrenie maloletému F. Q. vo forme pobytu v Liečebno-výchovnom sanatóriu Čakany, ktoré odporučilo predĺžiť výchovné opatrenie aj na školský rok 2022/2023. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec vzhľadom na znenie ustanovenia § 37 ods. 3 písm. b) zákona o rodine, ktoré umožňuje uložiť výchovné opatrenie len na dobu 6 mesiacov navrhovalo rozhodnutím súdu o veci samej nariadiť výchovné opatrenie na dobu 6 mesiacov od faktického umiestnenia maloletého v Liečebno-výchovnom sanatóriu Čakany na základe uznesenia o neodkladnom opatrení a prokurátor dal na úvahu súdu zmenu výkonu ústavnej starostlivosti z Centra pre deti a rodiny Lučenec do Liečebno-výchovného sanatória Čakany.

1.3 Oproti názoru vyslovenom v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia z 09.09.2022 (že neodkladným opatrením podľa § 367 C. m. p. nemožno nahradiť rozhodnutie o veci samej podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona o rodine) v uznesení z 5. októbra 2022, ktoré je rozhodnutím o veci samej podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona o rodine už súd prvej inštancie odôvodňoval započítanie doby strávenej maloletým F. Q. v Liečebno-výchovnom sanatóriu Čakany na základe rozhodnutia o neodkladnom opatrení tým, že od okamihu umiestnenia dieťaťa do Liečebno-výchovného sanatória (prípadne reedukačného centra) sa voči dieťaťu vykonávajú činnosti ako po nariadení výchovného opatrenia, z tohto dôvodu je podľa § 37 ods. 3 písm. a), b) zákona o rodine potrebné vykladať tak, že výchovné opatrenie môže trvať najdlhšie 6 mesiacov od umiestnenia maloletého dieťaťa do zariadenia. V opačnom prípade by mohlo dôjsť k tomu, že voči dieťaťu by boli výchovné opatrenia realizované dlhšie ako je zákonom stanovená doba. Zrušenie uznesenia o neodkladnom opatrení podľa § 363 C. m. p. dňom právoplatnosti napadnutého rozhodnutia odôvodnil súd prvej inštancie odpadnutím dôvodov, pre ktoré bolo nariadené.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala odvolanie Okresná prokuratúra Lučenec, v ktorom za použitia odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) vytýkala súdu prvej inštancie, že svojím rozhodnutím nariadiť výchovné opatrenie so spätnou účinnosťou, t. j. od faktického umiestnenia maloletého do sanatória, hoci súd vyššej inštancie už vyslovil právny názor, že neodkladné opatrenie a výchovné opatrenie sú dva odlišné inštitúty, ktoré plnia rôzne účely, preto započítanie trvania výkonu skôr uloženého výchovného opatrenia neodkladným opatrením do doby trvania výchovného opatrenia je nesprávne. Rozhodnutie súdu o nariadení výchovného opatrenia je podľa názoru odvolateľa rozhodnutím konštitutívnym s účinkami ex nunc, ktoré sa uplatnia právoplatnosťou rozhodnutia. Výrok I. rozhodnutia súdu prvej inštancie je v priamom rozpore s § 37 ods. 3 písm. b) zákona o rodine a ustálenou rozhodovacou praxou Krajského súdu v Banskej Bystrici, keď zákon o rodine nariadenie výchovného opatrenia so spätnými účinkami nepripúšťa. Navrhla zmeniť uznesenie súdu prvej inštancie a nariadiť maloletému F. Q. výchovné opatrenie na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o veci samej.

3. Krajskému súdu v Banskej Bystrici bola predložená vec na rozhodnutie o odvolaní Okresnej prokuratúry Lučenec dňa 27.02.2023. Podľa I. výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie z 5. októbra 2022 malo výchovné opatrenie trvať iba počas 6 mesiacov od faktického umiestnenia maloletého do Liečebno-výchovného sanatória Čakany na základe uznesenia o neodkladnom opatrení z 09.09.2022, ale podľa II. výroku malo neodkladné opatrenie trvať aj po dobe 6 mesiacov od faktického umiestnenia maloletého do Liečebno-výchovného sanatória Čakany a to až do právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Lučenec vo veci sp. zn. 16P/61/2022. Dopytom na Liečebno-výchovné sanatórium Čakany odvolací súd zisťoval, kedy bol maloletý umiestnený v ich zariadení a či vzhľadom na uplynutú dobu 6 mesiacov od rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení, ktorej koniec pripadol na 9. marca 2023, sa maloletý F. Q. nachádza v ich zariadení a na základe akého právneho titulu. Liečebno-výchovné sanatórium Čakany na telefonický dopyt odvolacieho súdu oznámilo, že maloletý F. Q. je v Liečebno-výchovnom sanatóriu Čakany umiestnený od dátumu vykonateľnosti rozhodnutia Okresného súdu Lučenec o nariadení neodkladného opatrenia od 09.09.2022 a po uplynutí 6 mesiacov je v sanatóriu umiestnený na základe rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5P/27/2023-76 z 21. februára 2023.

4. Odvolací súd si vyžiadal od Okresného súdu Lučenec rozsudok č. k. 5P/27/2023-76 z 21. februára 2023, ktorý je podľa doložky právoplatnosti a vykonateľnosti právoplatný a vykonateľný dňom 28.02.2023. Z obsahu tohto rozhodnutia a overenia na Okresnom súde Lučenec bolo zistené, že Okresná prokuratúra Lučenec nebola účastníkom konania sp. zn. 5P/27/2023, v ktorom súd opakovane uložil maloletému F. Q. výchovné opatrenie za účelom odbornej pomoci, vhodnej výchovy a vzdelávania formou pobytu v Liečebno-výchovnom sanatóriu Čakany 7 na dobu 6 mesiacov počnúc nasledujúcim dňom po uplynutí uloženého výchovného opatrenia uznesením Okresného súdu Lučenec č. k. 16P/61/2022-73 z 05.10.2022 (odvolaním napadnuté rozhodnutie) do konca školského roka 2022/2023. Vzhľadom na tieto zistenia vyzval odvolací súd Okresnú prokuratúru Lučenec aj s upozornením na rozsudok č. k. 5P/27/2023-76 z 21. februára 2023, či trvá na podanom odvolaní. Okresná prokuratúra Lučenec dňa 14. marca 2023 vzala odvolanie podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku späť s odôvodnením, že po rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5P/27/2023-76 z 21. februára 2023 už nemožno naplniť odvolaním sledovaný účel.

5. Na konania podľa Civilného mimosporového poriadku sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak Civilný mimosporový poriadok neustanovuje inak (§ 2 ods. 1 C. m. p.).

6. Podľa § 369 ods. 1, 2, 3 C. s. p., dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

7. Odvolací súd odvolacie konanie podľa § 369 ods. 3 C. s. p. zastavil z dôvodu späťvzatia odvolania Okresnou prokuratúrou Lučenec pred rozhodnutím odvolacieho súdu o ňom.

8. O nároku na náhradu trov tohto konania odvolací súd nerozhodoval z dôvodu chýbajúceho návrhu na rozhodnutie o trovách konania podľa § 57 C. m. p.

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Účastník konania má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola uložená peňažná povinnosť, možno na základe návrhu oprávneného vykonať exekúciu proti povinnému zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku a/alebo príkazom na zadržanie vodičského preukazu za splnenia zákonných podmienok (§ 50 ods. 1 v spojení s § 63 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému alebo vykonateľné rozhodnutie o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).